



## PRODUKCJA UPRAW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2016 R.

Wielkość uzyskanej produkcji upraw rolnych i ogrodniczych uzależniona jest od otaczającej nas przyrody; w szczególności od panujących, od momentu siewu roślin do ich zbioru, warunków agrometeorologicznych. Pod koniec listopada 2015 r. trwała jeszcze wegetacja. Było umiarkowanie ciepło i wilgotnie. Temperatura nocą tylko sporadycznie spadała poniżej 0°C. Ten układ warunków klimatycznych utrzymał się prawie do końca grudnia. Z perspektywy kondycji oziminy nie było to korzystne, gdyż rośliny nie przerwały wegetacji i nie były dostatecznie przygotowane do przetrwania silnych mrozów.

Początek 2016 r. był niekorzystny dla zimujących roślin. Przełomem okazał się początek stycznia, gdy temperatura gwałtownie spadła do -15°C, przy silnym wietrze i braku okrywy śnieżnej. Najbardziej ucierpiały formy ozime jęczmienia, a także rzepaku i częściowo pszenicy. Skutkowało to koniecznością zaorania znacznej powierzchni plantacji roślin ozimych. Lokalnie zaorano do 50% rzepaku, do 90% jęczmienia ozimego i ok. 30% pozostałych zbóż. Chłodna aura w marcu sprawiła, że wegetacja wiosenna rozpoczęła się później. Nie sprzyjała jej również mała ilość opadów. Siewy zbóż i rzepaku jarego, w tym również przesiewy uprzednio zaoranych oziminy, rozpoczęły się w drugiej dekadzie marca.

Przebieg warunków atmosferycznych w kwietniu 2016 r. był podobny jak w marcu, tzn. utrzymywała się dość niska temperatura, a opady były poniżej średniej. Nie zanotowano spadków temperatury poniżej 0°C, które przerwałyby wegetację roślin. Dokończono siewy zbóż jarych, zasiane zostały rośliny okopowe, strączkowe i warzywa gruntowe. Warunki atmosferyczne zapewniły równomierne wschody zbóż jarych, roślin okopowych, strączkowych i warzyw gruntowych również na polach po przesiewach zaoranego rzepaku i zbóż ozimych. W trzeciej dekadzie miesiąca zaobserwowano rozpoczęcie kwitnienia rzepaku ozimego.

Warunki atmosferyczne w maju były zmienne. Początek miesiąca był dość chłodny; temperatura podniosła się dopiero w trzeciej dekadzie maja. Prawie w całym miesiącu notowano niskie, tylko lokalne opady deszczu, co utrudniało wegetację roślin. Pod koniec maja ilość opadów zwiększyła się. Poprawiło to stan wielu roślin, chociaż w dalszym ciągu na większości upraw w województwie kujawsko-pomorskim widoczne były skutki

*Opracowanie „Produkcja upraw rolnych i ogrodniczych w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r.” jest tematycznym rozwinięciem opracowania sygnałowego „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów oraz pogłowie zwierząt gospodarskich w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r.”, wydanego w czerwcu 2017 r.*

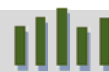
*Do obliczenia wynikowych wielkości produkcji roślinnej wykorzystano:*

- w zakresie powierzchni poszczególnych upraw:
  - wyniki reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów i powierzchni zasiewów, przeprowadzonego w ponad 9,7 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha w czerwcu i lipcu 2016 r., oraz we wszystkich gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
  - dane ze źródeł administracyjnych (powierzchnie niektórych upraw, mających duże znaczenie ekonomiczne, zostały skorygowane na podstawie źródeł administracyjnych),
  - szacunki i oceny prowadzone przez rzeczoznawców terenowych w zakresie upraw ogrodniczych oraz upraw, dla których precyzja wyników uzyskanych z badania reprezentacyjnego była niesatysfakcjonująca;
- w zakresie plonów:
  - wyniki sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
  - wyniki źródłowych badań reprezentacyjnych plonów i zbiorów przeprowadzonych w 2016 r.:
  - na przełomie sierpnia i września w ponad 1 tys. gospodarstw indywidualnych (w zakresie plonów i zbiorów zbóż oraz rzepaku i rzepiku),
  - na przełomie października i listopada w ponad 1,6 tys. gospodarstw indywidualnych (dla niektórych pozostałych upraw),
  - ekspertyzy rzeczoznawców terenowych oraz rzeczoznawców GUS ds. produkcji roślinnej, w tym ogrodniczej, z listopada.

*W szacunkach Głównego Urzędu Statystycznego obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku klęsk żywiołowych np.: gradobicia, powodzi, itp.).*

*Dane o powierzchni oraz produkcji ziemniaków, a także poszczególnych gatunków warzyw gruntowych i truskawek gruntowych uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych.*

*W tablicach dotyczących owoców z drzew i krzewów owocowych, po raz pierwszy nie uwzględniono produkcji poza sadami, która dla większości gatunków jest marginalna.*



niedoboru wilgoci od początku sezonu wegetacyjnego. W czerwcu przeważały dni z wysoką temperaturą. Opady były w przeważającej części województwa niskie, tylko lokalnie występowały burze połączone z obfitymi opadami i huraganami. Zboża ozime były w gorszej kondycji niż w roku wcześniejszym. Niedobory opadów i wysokie temperatury w czerwcu nie sprzyjały właściwemu wypełnieniu kłosów, jak również odrostowi traw na trwałych użytkach zielonych.

W lipcu znacznie zwiększyła się ilość opadów deszczu, co przy jednocześnie dość wysokiej temperaturze wpłynęło korzystnie na wegetację wielu roślin. Dla rzepaku ozimego opady te przysły jednak zbyt późno aby zwiększyć plony, jednocześnie utrudniały zbiór i powodowały osypywanie się nasion. Dobre uwilgotnienie gleby sprzyjało przeprowadzeniu podorywek i siewom poplonów ścierniskowych. Sierpień pod względem temperatury zaliczał się do optymalnych, chociaż był nieco chłodniejszy niż ekstremalnie upalny w roku poprzednim. Ilość opadów w tym miesiącu w porównaniu z rokiem ubiegłym była wyższa. Ich rozkład był równomierny, zarówno w czasie miesiąca, jak i na terenie województwa. Komplikowało to nieco przebieg żniw, jednak pozwalało na siew poplonów i przygotowanie gleby pod zasiewy rzepaku i jęczmienia ozimego. Po optymalnym pod względem wilgoci sierpniu, we wrześniu 2016 r. powróciła susza. Temperatura utrzymywała się w granicach 20–25°C. Opady były niewielkie i występowały lokalnie. Takie warunki utrudniały wschody zasianych roślin ozimych.

Od początku października 2016 r. nastąpiła gwałtowna zmiana warunków atmosferycznych, w porównaniu z poprzednim okresem. Temperatura obniżyła się, chociaż nie spadała poniżej 0°C. Zwiększyły się znacznie opady deszczu, co utrudniło zbiór okopowych i kukurydzy.

\*\*\*

W 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim, pomimo zbliżonej powierzchni upraw zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ale równocześnie wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano większą produkcję niż przed rokiem. Zbiory ziemniaków i buraków cukrowych w omawianym roku były również wyższe niż rok wcześniej. O wyższym poziomie produkcji tych upraw zdecydowała większa powierzchnia uprawy oraz zdecydowanie wyższe niż w 2015 r. plonowanie. Zbiór rzepaku i rzepiku był niższy niż w 2015 r. Wynikał z niższego plonowania i zmniejszonego areału uprawy.

## ZBOŻA

Żniwa rozpoczęto w drugiej dekadzie lipca. Z powodu opadów deszczu w pierwszej połowie sierpnia zbiór zbóż był utrudniony. Opady powodowały przedłużanie się żniw, porastanie ziarna i zwiększały jego wilgotność. Według rzeczoznawców jakość ziarna zbóż była gorsza od zbiorów uzyskanych w 2015 r.

W województwie kujawsko-pomorskim plony **zbóż ogółem** w 2016 r. wyniosły 42,6 dt/ha (w Polsce 40,0 dt/ha) i były wyższe od uzyskanych w 2015 r. o 3,0 dt/ha (o 7,6%).

Plony **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosły 38,5 dt/ha (w Polsce 37,5 dt/ha) i były wyższe od uzyskanych w 2015 r. o 0,1 dt/ha, tj. o 0,3% oraz wyższe o 4,3 dt/ha, tj. o 12,6% od średnich plonów z lat 2006–2010.

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi większość gatunków zbóż ozimych i jarych plonowało w 2016 r. wyżej niż w roku poprzednim. Wyjątek stanowiły pszenica ozima i jęczmień ozimy, których plony obniżyły się odpowiednio o 3,4% i o 11,5%.

Plony **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi ozimych** wyniosły w 2016 r. 40,3 dt/ha i były niższe od uzyskanych w 2015 r. o 1,4 dt/ha (o 3,4%). Plony **zbóż jarych** wyniosły 36,5 dt/ha i wzrosły w analizowanym okresie o 6,1 dt/ha (o 20,1%); w Polsce wyniosły odpowiednio 40,5 dt/ha i 33,0 dt/ha.

*Do grupy „zbóż ogółem” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).*

*W grupie „zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi” ujęto zboża podstawowe (pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz mieszanki zbożowe ozime i jare.*

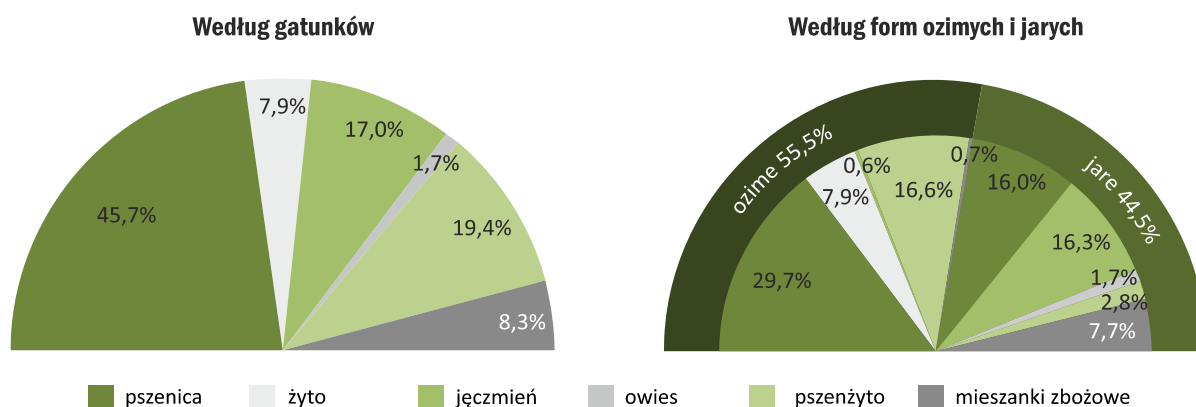


W 2016 r. średnie plony zbóż wyniosły:

- pszenicy ozimej – 45,0,0 dt/ha (w Polsce 47,2 dt/ha) i były o 1,6 dt/ha (o 3,4%) niższe od uzyskanych w 2015 r.,
- pszenicy jarej – 39,8 dt/ha (w Polsce 38,3 dt/ha), tj. o 5,2 dt/ha (o 15,0%) wyższe,
- żyta – 29,5 dt/ha (w Polsce 28,9 dt/ha), tj. o 2,5 dt/ha (o 9,3%) wyższe,
- jęczmienia ozimego – 33,7 dt/ha (w Polsce 44,6 dt/ha), tj. o 4,4 dt/ha (o 11,5%) niższe,
- jęczmienia jarego – 36,0 dt/ha (w Polsce 35,8 dt/ha), tj. o 5,2 dt/ha (o 16,9%) wyższe,
- owsa – 29,3 dt/ha (w Polsce 28,4 dt/ha), tj. o 2,2 dt/ha (o 8,1%) wyższe,
- pszenżyta ozimego – 40,3 dt/ha (w Polsce 37,1 dt/ha), tj. o 0,4 dt/ha (o 1,0%) wyższe,
- pszenżyta jarego – 36,0 dt/ha (w Polsce 31,7 dt/ha), tj. o 6,9 dt/ha (o 23,7%) wyższe,
- mieszanek zbożowych ozimych – 34,8 dt/ha (w Polsce 32,4 dt/ha), tj. o 1,4 dt/ha (o 4,2%) wyższe,
- mieszanek zbożowych jarych (w powierzchni zasiewów mieszanek zbożowych razem – mieszanki zbożowe jare stanowiły 92,5%) – 33,5 dt/ha (w Polsce 29,8 dt/ha), tj. o 5,0 dt/ha (o 17,5%) wyższe,
- gryki, prosa i pozostałych zbożowych – 13,4 dt/ha (w Polsce 14,9 dt/ha), tj. o 0,2 dt/ha (o 1,5%) wyższe,
- kukurydzy na ziarno – 70,6 dt/ha (w Polsce 72,9 dt/ha) i były o 23,2 dt/ha (o 48,9%) wyższe od plonów uzyskanych w 2015 r.

W gospodarstwach indywidualnych, których udział w ogólnej powierzchni uprawy zbóż wyniósł 91,8%, plony zbóż wyniosły 41,3 dt/ha i były o 3,2 dt/ha (o 8,4%) wyższe od uzyskanych w 2015 r.

### STRUKTURA ZBIORÓW ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI W 2016 R.



**Produkcja ziarna zbóż ogółem** w 2016 r. wyniosła 2632,2 tys. t i była większa od produkcji uzyskanej w 2015 r. o 192,9 tys. t (o 7,9%). Zwiększenie produkcji ziarna zbóż ogółem, było wynikiem wyższego plonowania. Łączna powierzchnia uprawy zbóż ogółem była tylko o 1,3 tys. ha, tj. o 0,2% wyższa niż w 2015 r.

**Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi ozimych** wyniosły 1146,4 tys. t i było to o 406,5 tys. t (o 26,2%) mniej niż w 2015 r., z tego zbiory:

- pszenicy ozimej – 614,5 tys. t, tj. o 305,7 tys. t (o 33,2%) mniej od zbiorów uzyskanych w 2015 r.,
- żyta – 163,8 tys. t, tj. o 43,9 tys. t (o 36,6%) więcej,
- jęczmienia ozimego – 12,8 tys. t, tj. o 39,2 tys. t (o 75,3%) mniej,
- pszenżyta ozimego – 341,9 tys. t, tj. o 95,2 tys. t (o 21,8%) mniej,
- mieszanek zbożowych ozimych – 13,4 tys. t, tj. o 10,4 tys. t (o 43,7%) mniej niż w 2015 r.

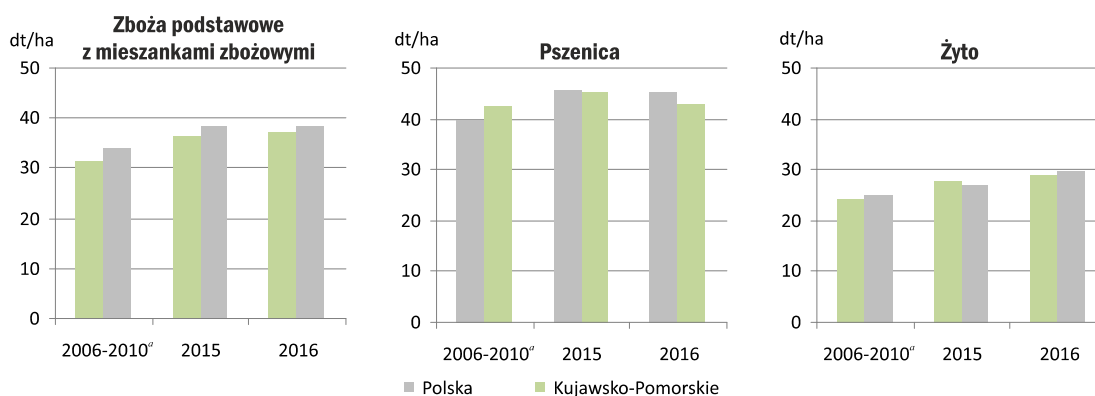


**Produkcja zbóż jarych** (bez gryki, prosa, pozostałych zbożowych i kukurydzy na ziarno) wyniosła 919,5 tys. t i było to o 444,6 tys. t (o 93,6%) więcej od uzyskanej w 2015 r., z tego odnotowano zbiory:

- pszenicy jarej – 330,3 tys. t, tj. o 255,0 tys. t tj. trzykrotnie mniej,
- jęczmienia jarego – 338,3 tys. t, tj. o 114,9 tys. t (o 51,5%) więcej,
- owsa – 34,6 tys. t, tj. o 7,6 tys. t (o 28,2%) więcej,
- pszenżyta jarego – 57,6 tys. t, o 21,4 tys. t (o 59,1%) więcej,
- mieszanek zbożowych jarych – 158,7 tys. t, tj. o 45,7 tys. t (o 40,4%) więcej niż w 2015 r.

Produkcja ziarna **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła 2065,9 tys. t i była o 38,0 tys. t (o 1,9%) większa niż w 2015 r.

#### PLONY WYBRANYCH ZBÓŻ



<sup>a</sup> Przeciętne roczne.

W ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zmniejszył się w porównaniu z poziomem ubiegłorocznym udział **zbiorów zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) i wyniósł 82,1% (w 2015 r. – 86,0%). Udział **zbiorów zbóż ekstensywnych** (żyto, owies i mieszanki zbożowe) w tym czasie zwiększył się do 17,9% (w 2015 r. – 14,0%).

#### ZIEMNIAKI

Warunki wegetacji do połowy czerwca nie były korzystne dla uprawy ziemniaków. Występujące w drugiej połowie czerwca i w lipcu opady deszczu znacznie poprawiły stan plantacji ziemniaków, zwłaszcza odmian późniejszych. Warunki pogodowe w lipcu i sierpniu były bardzo korzystne dla plonowania tego gatunku. Wysokie temperatury powietrza oraz dobre uwilgotnienie gleby sprzyjały zawiązywaniu bulw oraz intensywnemu wzrostowi.

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych) w 2016 r. wyniosła 20,2 tys. ha i była o 3,0 tys. ha, tj. o 17,2% większa od ubiegłorocznej. Zbiory ziemniaków w 2016 r. wyniosły 614,3 tys. t i z powodu większej powierzchni uprawy oraz zwiększonej wydajności z jednostki powierzchni były wyższe niż w roku ubiegłym o 181,6 tys. t (o 42,0%).

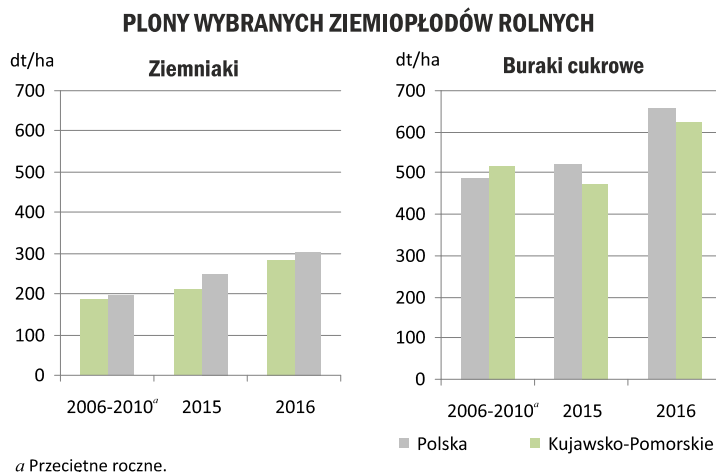
Plony ziemniaków w 2016 r. wyniosły 304 dt/ha (w Polsce 285 dt/ha) i zwiększyły się w porównaniu z ubiegłym rokiem o 54 dt/ha (o 21,6%). W porównaniu ze średnimi plonami z lat 2006–2010 były wyższe o 106 dt/ha (o 53,5%).

Decydujący wpływ na wielkość zbiorów w województwie miały gospodarstwa indywidualne. Ich udział w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków w 2016 r. wyniósł 94,1%, a udział w ogólnej produkcji wyniósł 93,0%. Plony ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych były nieznacznie niższe niż we wszystkich gospodarstwach w województwie i ukształtowały się na poziomie 300 dt/ha.



## BURAKI CUKROWE

Warunki pogodowe w okresie wiosny z uwagi na chłodne noce i niedostateczne uwilgotnienie gleby nie sprzyjały wschodom i wzrostowi buraków cukrowych. Ciepły początek maja oraz późniejsze opady deszczu poprawiły stan plantacji. Przebieg warunków pogodowych w czerwcu, lipcu i sierpniu sprzyjał intensywnemu wzrostowi buraków, a we wrześniu dorastaniu korzeni buraka, jak i gromadzeniu w nich cukru. Tak korzystne warunki pogodowe pozwoliły na uzyskanie wysokich plonów i zbiorów buraków.



Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r. wyniosła 43,5 tys. ha i była większa od powierzchni uprawy w 2015 r. o 6,4 tys. ha, tj. o 17,2%.

Plony buraków cukrowych w 2016 r. były wyższe o 150 dt/ha (o 31,7%) od uzyskanych w 2015 r., a także wyższe o 105 dt/ha (o 20,3%) od średniej z lat 2006–2010. W 2016 r. z 1 ha powierzchni uprawy zebrano 622 dt buraków cukrowych (w Polsce 658 dt/ha).

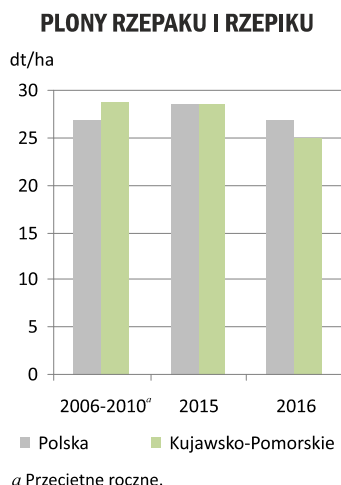
Plony buraków cukrowych w gospodarstwach indywidualnych były wyższe niż we wszystkich gospodarstwach i wyniosły 626 dt/ha. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach rolnych stanowiła, podobnie jak w roku ubiegłym, 89,5% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

Wyższe plonowanie i powierzchnia uprawy buraków cukrowych miały wpływ na zwiększenie produkcji tej uprawy w porównaniu z ubiegłym rokiem. Zbiory buraków cukrowych w 2016 r. wyniosły 2702,9 tys. t i były wyższe o 952,2 tys. t (o 54,4%) od zbiorów uzyskanych w 2015 r.

## ROŚLINY OLEISTE

Większość plantacji rzepaku ozimego pod zbiory w 2016 r. zasiano w optymalnych terminach agrotechnicznych. Mimo niedoboru wilgoci w glebie w okresie siewów, kielkowania ziarna i wschodów, rośliny rzepaku przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Duże starty zimowe na plantacjach powstałe w wyniku styczniowych mrozów spowodowały konieczność zaorania wielu plantacji, a stan plantacji pozostawionych oceniano gorzej niż przed rokiem.

Do grupy „oleiste” zaliczono rzepak i rzepik, soję, słonecznik i len oleisty oraz inne np. mak i gorczycę na zbiór ziarna.



W 2016 r. powierzchnia uprawy roślin z grupy oleistych zmniejszyła się o 33,7 tys. ha (o 28,1%) w porównaniu z ubiegłym rokiem i wyniosła 86,2 tys. ha. W tej grupie upraw największy areał zajmowały rzepak i rzepik (97,8% powierzchni oleistych). W 2016 r. rzepak i rzepik uprawiane były na powierzchni 84,3 tys. ha, tj. o 33,1 tys. ha (o 28,2%) mniejszej niż w roku poprzednim.

Plony roślin oleistych wyniosły 24,7 dt/ha (w Polsce 26,3 dt/ha) i były niższe od plonów zeszłorocznych o 3,5 dt/ha (o 12,4%). Plony w gospodarstwach indywidualnych wyniosły średnio 24,6 dt/ha (w Polsce 25,8 dt/ha) i były o 2,2 dt/ha (o 8,2%) niższe niż w 2015 r. Średni plon rzepaku i rzepiku wynosił 24,9 dt/ha (w Polsce 26,8 dt/ha) i był o 3,7 dt/ha



(o 12,9%) niższy od uzyskanego w 2015 r. oraz o 3,8 dt /ha (o 13,2%) niższy od średniej z lat 2006–2010. W gospodarstwach indywidualnych plon wynosił 24,8 dt/ha i był niższy od odnotowanego w 2015 r. o 2,4 dt/ha (o 8,8%).

Produkcja roślin oleistych w 2016 r. wyniosła 212,7 tys. t, tj. o 126,0 tys. t (o 37,2%) mniej w stosunku do 2015 r. W przypadku rzepaku i rzepiku produkcja w analizowanym roku wyniosła 210,1 tys. t i była niższa od uzyskanej w 2015 r. o 125,7 tys. t (o 37,4%).

Powierzchnia uprawy pozostałych roślin oleistych (słonecznik, mak, soja, gorczyca, len oleisty i inne) w 2016 r. wyniosła 1,9 tys. ha i była niższa o 627 ha (o 24,9%) w porównaniu z poprzednim rokiem. Średni plon pozostałych roślin oleistych wyniósł 14,2 dt/ha i był wyższy o 2,2 dt/ha (o 18,3%) niż w 2015 r. Zbiory pozostałych roślin oleistych wyniosły 2,7 tys. t i były niższe o 3,3 tys. t (o 10,9%) w porównaniu ze zbiorami z 2015 r.

## WARZYWA

Zbiory **warzyw gruntowych** w 2016 r. wyniosły 575,4 tys. t i były o 36,7 tys. t (o 6,8%) wyższe od uzyskanych w 2015 r. i o 126,2 tys. t (o 28,1%) wyższe od średnich zbiorów z lat 2006–2010.

### STRUKTURA ZBIORÓW WARZYW GRUNTOWYCH W 2016 R.

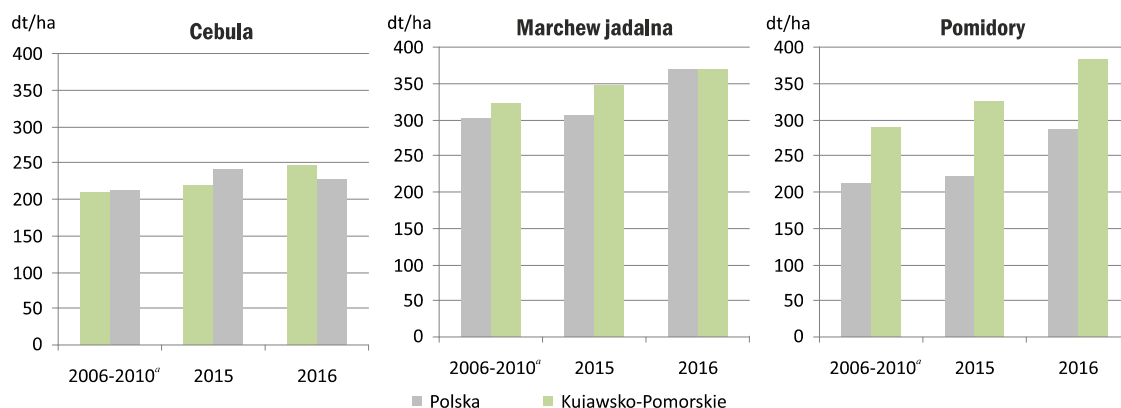


α Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

Łączna produkcja **kapusty** w gospodarstwach rolnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 54,9 tys. t, tj. o 0,9% więcej od zbiorów z 2015 r. i o 0,3% więcej w stosunku do średniej produkcji z lat 2006–2010. Na wzrost produkcji wpłynęło zwiększone o 15,6% plonowanie w stosunku do ubiegłego roku. Z 1 ha uprawy uzyskano 422 dt kapusty (w *Polsce* 507 dt). Powierzchnia uprawy w 2016 r. została oszacowana na 1,3 tys. ha (o 12,7% mniej niż w roku poprzednim).

Produkcja **kalafiorów** w 2016 r. wyniosła 25,1 tys. t i była o 9,4% wyższa niż w roku poprzednim i o 36,2% wyższa od średniej produkcji z lat 2006–2010. Na wzrost produkcji wpłynęło zwiększenie wydajności ich uprawy. W porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 16,6%. W 2016 r. średnie plony kalafiorów wyniosły 183 dt/ha (w *Polsce* 267 dt/ha). Areal uprawy w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszył się o 6,1% i wyniósł 1,4 tys. ha.

### PLONY WYBRANYCH WARZYW GRUNTOWYCH



α Przeciętne roczne.



Produkcja **cebuli** w 2016 r. zwiększyła się o 6,3% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 147,7 tys. t. Cebulę uprawiano na łącznym areale 6,5 tys. ha (o 13,5% większym od arealu tej uprawy z poprzedniego sezonu). Plony cebuli w 2016 r. były niższe o 6,2% od plonów uzyskanych w 2015 r. i o 6,6% wyższe w stosunku do jej średniego plonowania z lat 2006–2010 i wyniosły 226 dt/ha (*w Polsce 245 dt/ha*).

Plony **marchwi jadalnej** (369 dt/ha; *w Polsce 368 dt/ha*) uzyskane w 2016 r. były o 6,3% wyższe niż w 2015 r. i o 14,6% wyższe od średnich plonów z lat 2006–2010. Uzyskana produkcja była większa o 10,4% niż w roku poprzednim i wyniosła 116,5 tys. t. Areal uprawy tego gatunku zwiększył się o 3,8% do 3,2 tys. ha.

Produkcja **buraków ćwikłowych** w 2016 r. (27,2 tys. t) była wyższa o 9,5% niż w roku poprzednim. Wpłynęło na to nieznacznie zwiększona (o 0,7%) powierzchnia uprawy tych warzyw (0,9 tys. ha) oraz wyższe plonowanie (wzrost o 8,8% do 297 dt/ha; *w Polsce 344 dt/ha*).

Produkcja **pomidorów** wyniosła 73,3 tys. t (o 7,6% więcej niż w roku poprzednim), a **ogórków** 19,0 tys. t (o 2,0% więcej). Wpłynęło na to wyższe odpowiednio o 17,5% i o 28,5% plonowanie tych warzyw, gdyż powierzchnia uprawy była na poziomie niższym niż w 2015 r. W 2016 r. z 1 ha powierzchni uprawy zebrano 383 dt pomidorów i 167 dt ogórków (*w Polsce 287 dt/ha i 191 dt/ha*).

Łączne zbiory **warzyw z grupy „pozostałe”** oszacowano na 111,7 tys. t (o 6,1% więcej od uzyskanych w roku 2015). Plony tej grupy warzyw spadły o 7,1% w stosunku do roku ubiegłego. Z uwagi na rosnącą popularność uprawy wielu gatunków należących do tej grupy łączna powierzchnia, z której dokonano zbioru pozostałych gatunków warzyw gruntowych w 2016 r. zwiększyła się, w stosunku do roku poprzedniego o 14,7% i wyniosła 9,6 tys. ha.

## OWOCE Z DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ORAZ PLANTACJI JAGODOWYCH

W 2016 r. zbiory **owoców ogółem** uzyskane z plantacji drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych (bez uwzględnienia produkcji z drzew i krzewów rosnących poza sadami) wyniosły 95,4 tys. t i były wyższe od zbiorów uzyskanych z sadów w 2015 r. o 24,2%.

### STRUKTURA ZBIORÓW OWOCÓW Z DRZEW W SADACH W 2016 R.



α Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Produkcja **owoców z drzew w sadach** w 2016 r. została oszacowana na 82,4 tys. t, tj. była aż o 26,8% wyższa od uzyskanej w roku poprzednim. O podwyższeniu zbiorów w omawianym roku zdecydował znaczny wzrost plonowania wszystkich gatunków drzew, a zwłaszcza grusz i śliw.

Szacuje się, że w sezonie 2016 zebrano 61,3 tys. t **jabłek** w sadach, tj. o 24,7% więcej niż w 2015 r. Powierzchnia uprawy jabłoni zmniejszyła się o 0,7% i wyniosła 3,4 tys. ha. Uzyskanie zbiorów na wyższym poziomie niż w ubiegłym sezonie, było możliwe dzięki bardzo dużemu potencjałowi produkcyjnemu sadów jabłoniowych, a także coraz powszechniej stosowanemu nawadnianiu plantacji. Uzyskany w 2016 r. plon w sadach wyniósł 180,9 dt/ha (*w Polsce 203,4 dt/ha*) i był o 25,6% wyższy niż w 2015 r.

Zbiory **gruszek** wyniosły 3,7 tys. t, tj. o 62,5% więcej niż w 2015 r. Zwiększenie zbiorów w porównaniu z poprzednim sezonem, pomimo spadku powierzchni uprawy tego gatunku w sadach (o 7,5%) było wynikiem znacznego podwyższenia plonów. Średnie plony gruszek w sadach były o 75,6% wyższe niż w 2015 r. i wyniosły w 84,1 dt/ha (*w Polsce 104,2 dt/ha*).



Produkcja **śliwek** w 2016 r. wyniosła 4,8 tys. t i była o 40,1% wyższa od zbiorów z roku poprzedniego. Powierzchnia uprawy śliw w sadach zwiększyła się nieznacznie w skali roku, bo o 1,2%, i wyniosła 0,7 tys. ha. Plony uzyskane w sadach w analizowanym roku wyniosły 65,8 dt/ha (w Polsce 75,5 dt/ha) i były wyższe o 38,2% od tych uzyskanych w ubiegłym roku.

Zbiory **wiśni** w 2016 r. wyniosły 8,8 tys. t i były o 21,7% wyższe od uzyskanych w poprzednim sezonie. Wzrost produkcji był wynikiem wysokiego plonowania w sadach (61,4 dt/ha; w Polsce 66,5 dt/ha), ponieważ powierzchnia uprawy tego gatunku w sadach pozostała na tym samym poziomie co w 2015 r. i wyniosła 1,4 tys. ha.

Produkcja **czereśni** w 2016 r. była wysoka i wyniosła 3,1 tys. t (o 31,8% więcej od produkcji w 2015 r.). Na wzrost zbiorów wpłynęło wyższe o 31,9% plonowanie tego gatunku w sadach w stosunku do roku poprzedniego (55,4 dt/ha; w Polsce 55,8 dt/ha). Areał uprawy czereśni w sadach pozostał na poziomie roku poprzedniego (0,6 tys. ha).

Łączna produkcja **brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich** w 2016 r. została oszacowana na 680 t. Na podwyższenie produkcji tych gatunków drzew wpływ miały uzyskane plony w sadach, które wyniosły 32,0 dt/ha (w Polsce 33,6 dt/ha). Zarówno zbiory jak i plony były o 30,1% wyższe od ubiegłorocznych.

Łączne zbiory **owoców uzyskane z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach** oraz zbiory **truskawek i poziomek gruntowych** w 2016 r. wyniosły 13,0 tys. t (były o 9,7% wyższe od łącznych zbiorów z roku poprzedniego). W porównaniu z poprzednim sezonem wzrost produkcji dotyczył wszystkich owoców z krzewów i plantacji jagodowych w sadach.

**STRUKTURA ZBIORÓW OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH W SADACH W 2016 R.**



<sup>a</sup> łącznie z poziomkami. <sup>b</sup> łącznie z jeżyną bezkolcową. <sup>c</sup> Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Do szacunku produkcji **truskawek i poziomek gruntowych** włączono powierzchnię ich uprawy z ogrodów przydomowych (przynależących do gospodarstw rolnych). Nie uwzględniono jedynie niewielkich upraw, które nie spełniały kryteriów obecnie stosowanej definicji gospodarstwa rolnego. Doszacowano natomiast (podobnie jak w roku 2015) na podstawie danych administracyjnych z lat poprzednich, powierzchnię ekologicznych plantacji truskawek.

Zbiory **truskawek** (łącznie z poziomkami) w 2016 r. wyniosły 5,3 tys. t i były o 2,0% wyższe od zbiorów z roku poprzedniego. Wzrost produkcji, pomimo mniejszej powierzchni uprawy o 0,1% (1,3 tys. ha), został osiągnięty w wyniku wyższego (o 2,0%) niż w 2015 r. plonowania. Uzyskane w analizowanym roku plony wyniosły 40,2 dt/ha (w Polsce 38,9 dt/ha).

Produkcja **malin** w 2016 r. była wyższa o 29,5% od produkcji z roku poprzedniego. Łączna produkcja malin (letnich i jesiennych) oszacowana została na 580 t. Uzyskano ją ze zmniejszonej o 2,1% powierzchni uprawy malin w sadach (0,2 tys. ha) i przy zwiększonym o 32,1% plonowaniu wynoszącym 31,7 dt/ha (w Polsce 44,1 dt/ha).

Areał uprawy **porzeczek** w sadach w 2016 r. został oszacowany na poziomie sprzed roku, tzn. 1,0 tys. ha. Plon porzeczek w sadach w 2016 r. wyniósł 53,3 dt/ha (w Polsce 37,6 dt/ha) i był o 12,7% wyższy niż rok wcześniej. Łączne zbiory porzeczek oceniono na 5,6 tys. t; było to o 12,8% więcej niż w ub. roku.

Zbiory **agrestu** w 2016 r. oszacowano na 723 t, tj. na poziomie o 7,7% wyższym niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy w sadach była o 5,3% niższa niż w 2015 r. i wyniosła 0,1 tys. ha, a wzrost produkcji był





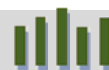
spowodowany podwyższeniem plonowania tego gatunku. Średnie plony agrestu w sadach w województwie kujawsko-pomorskim wyniosły 60,0 dt/ha, a w Polsce 52,4 dt/ha, tj. o 13,9 % więcej niż w 2015 r.

Łączne zbiory pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach (aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne) zostały ocenione na 791 t. Zbiory uzyskane w 2016 r. były wyższe w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku o 39,5%. Powierzchnia uprawy owoców tej grupy w sadach zwiększyła się o 30,6% do 0,3 tys. ha, a plon wyniósł 28,7 dt/ha (w Polsce 35,0 dt/ha) i był wyższy niż w 2015 r. o 7,1%.

TABL. 1. PRODUKCJA NIEKTÓRYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2016 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha	Zbiory	Powierzchnia	Plony	Zbiory
		w dt		2015 = 100		
OGÓŁEM						
Zboża <sup>a</sup> .....	617848	42,6	26322183	100,2	107,6	107,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	536683	38,5	20658544	101,5	100,3	101,9
zboża podstawowe .....	485394	39,0	18937403	100,8	99,2	100,1
pszenica .....	219687	43,0	9447539	100,2	94,7	94,9
ozima .....	136658	45,0	6144582	69,2	96,6	66,8
jara .....	83029	39,8	3302957	381,0	115,0	438,5
żyto .....	55426	29,5	1637747	124,8	109,3	136,6
jęczmień .....	97662	36,0	3511034	113,4	112,5	127,5
ozimy .....	3808	33,7	128339	27,9	88,5	24,7
jary .....	93854	36,0	3382695	129,5	116,9	151,5
owies .....	11817	29,3	346425	118,4	108,1	128,2
pszenżyto .....	100802	39,6	3994658	82,7	102,1	84,4
ozime .....	84784	40,3	3418568	77,5	101,0	78,2
jare .....	16018	36,0	576090	128,6	123,7	159,1
mieszanki zbożowe .....	51288	33,6	1721141	109,5	115,1	125,7
gryka, proso i inne zbożowe .....	1190	13,4	15967	72,7	101,5	74,1
kukurydza na ziarno .....	79976	70,6	5647672	92,6	148,9	137,9
Kukurydza na zielonkę .....	63657	473	30127053	96,8	127,5	125,9
Strączkowe konsumpcyjne .....	4646	27,2	126367	78,2	107,9	84,4
Ziemniaki .....	20239	304	6142630	117,2	121,6	142,0
Buraki cukrowe .....	43493	622	27028793	117,2	131,7	154,4
Oleiste .....	86217	24,7	2127474	71,9	87,6	62,8
rzepak i rzepik .....	84321	24,9	2100621	71,8	87,1	62,6
ozimy .....	72418	25,5	1849298	67,4	87,3	59,0
jary .....	11903	21,1	251323	119,0	95,5	113,9
inne oleiste .....	1896	14,2	26853	75,1	118,3	89,1

a Bez mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno.



TABL. 1. PRODUKCJA NIEKTÓRYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2016 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha	Zbiory	Powierzchnia	Plony	Zbiory
		w dt			2015 = 100	
OGÓŁEM (dok.)						
Kukurydza na zielonkę .....	63657	473	30127053	96,8	127,5	125,9
Strączkowe konsumpcyjne .....	4646	27,2	126367	78,2	107,9	84,4
Ziemniaki .....	20239	304	6142630	117,2	121,6	142,0
Buraki cukrowe .....	43493	622	27028793	117,2	131,7	154,4
Oleiste .....	86217	24,7	2127474	71,9	87,6	62,8
rzepak i rzepik .....	84321	24,9	2100621	71,8	87,1	62,6
ozimy .....	72418	25,5	1849298	67,4	87,3	59,0
jary .....	11903	21,1	251323	119,0	95,5	113,9
inne oleiste .....	1896	14,2	26853	75,1	118,3	89,1
Okopowe pastewne (bez wysadków) ..	749	449	336155	59,4	116,0	68,8
Strączkowe pastewne na zielonkę .....	2052	161	330744	102,4	114,2	117,2
Strączkowe pastewne na ziarno <sup>g</sup> .....	14532	24,8	359930	85,7	121,0	103,4
Warzywa gruntowe .....	x	x	5754295	x	x	106,8
kapusta .....	1302	422	549277	87,3	115,6	100,9
kalafior .....	1373	183	250866	93,9	116,6	109,4
cebula .....	6538	226	1477347	113,5	93,8	106,3
marchew jadalna .....	3160	369	1164652	103,8	106,3	110,4
buraki ćwikłowe .....	916	297	271885	100,7	108,8	109,5
ogórki .....	1135	167	189514	79,4	128,5	102,0
pomidory .....	1916	383	733376	91,7	117,5	107,6
pozostałe <sup>b</sup> .....	9578	117	1117380	114,7	92,9	106,1
Owoce z drzew w sadach .....	x	x	823734	x	x	126,8
jabłonie .....	3391	180,9	613266	99,3	125,6	124,7
grusze .....	440	84,1	37032	92,5	175,6	162,5
śliwy .....	723	65,8	47629	101,2	138,2	140,1
wiśnie .....	1430	61,4	87725	100,0	121,8	121,7
czereśnie .....	565	55,4	31286	99,9	131,9	131,8
pozostałe <sup>c</sup> .....	212	32,0	6796	100,0	130,1	130,1
Owoce z krzewów owocowych i planta- cji jagodowych w sadach .....	x	x	130131	x	x	109,7
truskawki <sup>d</sup> .....	1327	40,2	53349	99,9	102,0	102,0
maliny <sup>e</sup> .....	183	31,7	5802	97,9	132,1	129,5
porzeczki .....	1048	53,3	55846	100,0	112,7	112,8
agrest .....	120	60,0	7225	94,7	113,9	107,7
pozostałe <sup>f</sup> .....	276	28,7	7909	130,6	107,1	139,5

a Z mieszankami zbożowo-strączkowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne. c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. d Łącznie z poziomkami. e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, leszczyna, winorośl i inne. g Bez mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno.



TABL. 1. PRODUKCJA NIEKTÓRYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2016 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha	Zbiory	Powierzchnia	Plony	Zbiory
		w dt		2015 = 100		
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE						
Zboża <sup>a</sup> .....	567134	41,3	23398488	100,3	108,4	108,6
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	500457	37,8	18915977	101,6	102,2	103,9
zboża podstawowe .....	449510	38,3	17204241	100,8	101,3	102,1
pszenica .....	194532	41,9	8158260	100,3	97,2	97,6
ozima .....	121596	44,0	5350224	70,1	99,3	69,6
jara .....	72936	38,5	2808036	356,4	116,7	415,9
żyto .....	53240	29,2	1554608	125,3	110,2	138,1
jęczmień .....	93770	35,6	3338973	113,7	113,4	128,9
ozimy .....	3590	33,3	119547	29,1	91,2	26,5
jary .....	90180	35,7	3219426	128,6	117,0	150,5
owies .....	10522	28,5	299877	116,8	107,5	125,6
pszenżyto .....	97446	39,5	3852523	82,6	102,9	85,0
ozime .....	82016	40,2	3297043	77,5	101,8	78,8
jare .....	15430	36,0	555480	127,8	124,1	158,6
mieszanki zbożowe .....	50947	33,6	1711736	109,3	114,7	125,5
gryka, proso i inne zbożowe .....	723	15,0	10830	57,3	98,7	56,6
kukurydza na ziarno .....	65954	67,8	4471681	92,4	145,8	134,7
Kukurydza na zielonkę .....	56867	480	27296160	98,5	126,3	124,4
Strączkowe konsumpcyjne .....	4405	27,2	119901	77,7	106,7	83,1
Ziemniaki .....	19044	300	5713200	118,2	122,0	144,2
Buraki cukrowe .....	38941	626	24357608	117,3	131,4	154,3
Oleiste .....	71255	24,6	1753774	69,7	91,8	64,0
rzepak i rzepik .....	69602	24,8	1729603	69,6	91,2	63,7
ozimy .....	58566	25,5	1493433	64,6	91,7	59,3
jary .....	11036	21,4	236170	118,5	102,4	121,3
inne oleiste .....	1653	14,6	24171	71,8	119,7	85,9
Okopowe pastewne (bez wysadków) ..	747	450	335825	59,6	116,3	69,1
Strączkowe pastewne na zielonkę .....	1930	161	311082	109,6	114,2	125,1
Strączkowe pastewne na ziarno <sup>b</sup> .....	12917	24,9	321827	82,6	120,3	99,6
Warzywa gruntowe .....	x	x	5469147	x	x	105,2
kapusta .....	1296	420	544362	86,9	115,1	100,1
kalafior .....	1361	184	249746	93,5	117,9	110,0
cebula .....	6255	222	1388675	113,2	92,9	105,2
marchew jadalna .....	3010	358	1077687	100,2	103,8	103,9
buraki ćwikłowe .....	909	297	269973	100,6	108,8	109,4
ogórki .....	1134	167	189274	79,4	128,5	101,9
pomidory .....	1856	383	711341	91,6	116,8	107,0
pozostałe <sup>c</sup> .....	8881	117	1038089	119,1	90,0	106,7

<sup>a</sup> Bez mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno. <sup>b</sup> Z mieszankami zbożowo-strączkowymi. <sup>c</sup> Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.



TABL. 1. PRODUKCJA NIEKTÓRYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W 2016 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha	Zbiory	Powierzchnia	Plony	Zbiory
		w dt		2015 = 100		
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)						
Owoce z drzew w sadach .....	x	x	773552	x	x	129,2
jabłonie .....	3193	180,0	574751	99,7	128,4	128,0
grusze .....	400	74,0	29600	88,7	164,4	145,8
śliwy .....	708	65,5	46348	99,7	137,9	137,5
wiśnie .....	1375	61,7	84815	99,6	127,5	127,0
czereśnie .....	564	55,4	31242	99,8	131,9	131,7
pozostałe <sup>a</sup> .....	212	32,0	6796	100,0	130,1	130,1
Owoce z krzewów owocowych i planta- cji jagodowych w sadach .....	x	x	125173	x	x	108,2
truskawki <sup>b</sup> .....	1280	39,5	50560	99,2	102,6	101,8
maliny <sup>c</sup> .....	173	31,5	5438	97,2	134,0	130,3
porzeczki .....	1048	53,3	55843	100,0	112,7	112,8
agrest .....	120	60,0	7225	96,0	112,1	107,7
pozostałe <sup>d</sup> .....	210	29,0	6107	100,0	107,8	107,9

a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. b łącznie z poziomkami. c łącznie z jeżyną bezkolcówą. d Aronia, borówka wysoka, leszczyna, winorośl i inne.

**Autor opracowania:** Ewa Panic-Kentzer – tel. 52 3669 389, Waldemar Borzych – tel. 52 3669 340

– Wydział Badań Ankietowych pod kierunkiem Anny Wilskiej

**Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa:** Anna Nakielska, Jacek Pruski

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

**Informatorium:** e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 3669400